

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 2 1 1 3 1 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai irodalmi esszé (terjedelme legalább 700 szó)

2012. május 7., hétfő / 120 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.

Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme legalább 700 szó. Összesen 50 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

1.	2.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba!** Írott betűkkel, olvashatóan írjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét 0 ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

MELLÉKLET A 2. CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

[...] Most tehát rajta a sor. Mary megint átrakta az ő vállára a gondot, rábizta, csináljon, amit tud, s még azt sem mondja meg, milyen cél felé induljon. Dickben keresű harag támadt az asszony ellen. Persze hogy így nem folytathatják tovább – mondta ő valaha, hogy így folytassák? Nem dolgozik-e úgy, mint egy nigger, hogy felszabaduljanak? Viszont ő már leszokott arról, hogy a jövőben éljen, és Marynek ez a szempontja idegesítette. Ő rászoktatta magát, hogy csak a következő gazdasági év távlatában gondolkozzon. Megtanulta, hogy számára a tervezésnek ez a határa. Mary pedig mindenfelé elkalandozik, más emberek élete után vágyik, másfajta életek után – önélküle: ezt nem mondta Mary, de Dick tisztában volt vele. És ettől pánikba esett, mert ő már oly rég nem volt más emberek közt, hogy nem hiányoztak. A Charlie Slatterrel való időnkénti zsörtölődést élvezte, de erről is könnyű szívvel le tudott mondani. És mindig csak mások társaságában érezte magát haszontalan, semmi embernek. Oly sok évig élt dolgozó bennszülöttek közt, mindig csak egy évre előre tervezve, hogy a látóhatára lassan hozzászűkül az életéhez, és másról már álmodozni sem tudott. El se tudta másutt képzelné magát, mint ezen a farmon, ahol minden fát ismert. S ez nem frázis. A bennszülöttek sem ismerhették jobban ezt a földet, amelyből élt. Az ő szeretete nem a városiakok érzélgős szeretete volt. Neki a szél fúvása, a madarak éneke, a föld tapintása, az idő változása iránt élestedtek ki az érzékei – viszont eltompultak minden más iránt. E gazdaság nélkül elsorvad és meghalt volna. Csak annyit szeretne keresni, hogy kényelmesebben élhessenek, de itt a birtokon, és Marynek meglegyen mindene, ami után vágyik. És legfőként, hogy gyermekeik lehessenek. A gyerek az ő számára szükséges követelmény volt. Még mindig reménykedett, hogy egy szép nap... Azt meg sose értette, hogy Mary nem a farmon tervezi a jövőjüket, az ő hozzájárulásával. Elveszettek és üresnek érezte magát, akinek nincs támasza az életre! Szinte rémülten nézett Maryre, mint egy vadidegenre, akinek semmi joga vele élni, s parancsolgatni, mit csináljon.

Csakhogy nem engedhette meg magának, hogy így gondoljon rá. Már akkor ráeszmélt, amikor Mary a városba szökött, mit jelent számára a jelenléte a házban. Nem, Marynek meg kell értenie, hogy neki szüksége van a farmra, aztán egypár szerencsés esztendő, és jöhetnek a gyerekek. Marynek be kell látnia, hogy az ő vereségérzetének egyáltalán nem az az oka, hogy bukott gazda, hanem az, hogy bukott férj – ha így élnek együtt. De ha gyerekeik lehetnek, ez a seb is begyógyul, és rájuk köszön a boldogság – így álmodozott Dick, fejét a tenyerébe hajtva, a ceruza kopogását hallgatva.

Hiába jutott elmélkedése során ilyen megnyugtató eredményre, vereségérzete mégis nyomasztó volt. A dohányra gondolni is utált, a múltban is mindig emberhez nem illő növénynek tartotta. Másképp kellene gazdálkodnia: órákig kellene párás hodályokban álldogálnia, éjjelenként fölkelhetne leolvasni a hőmérőket.

Egy darabig a papírjaival babrált az asztalon, tenyere közé szorította a fejét, s keservesen lázadozott a sorsa ellen. De hiába, ha egyszer Mary ott ül vele szemközt, és ráerőszakolja az akaratát. Dick végül fölneézett, szomorú kis mosolyt erőltetett az arcára, és megkérdezte:

– Szabad néhány napig gondolkodnom a dolgon, főnök? – De a hangja feszült volt a megalázottságtól. S aztán mikor Mary ráripakodott: – Ne nevezd főnöknek, légy szíves! – nem felelt, de a hirtelen beállt csend ékesen bizonyította, amit ők féltek kimondani. [...]

Üres oldal

1. „A házasság [...] olyan, mint a jó termőföld: csak azt adja vissza megsokszorozva, amit beléje vetnek.” (Nagy Endre)

(Értekező iskolai irodalmi esszé Doris Lessing A fű dalol és Németh László Iszony című regénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a két regény cselekményének helyét és idejét!
- Bizonyítsa, hogy Mary és Nelli hasonló oknál fogva mentek férjhez! Vizsgálja meg, hogyan váltak önmaguk és férjük "elpusztítóivá"!
- A dolgozattípus címet értelmezve fejtse ki, milyen mértékben határozta meg annak igazságtartalma a két feleség sorsát! Fejtse ki, Ön szerint Nellinek miért sikerülhetett darabokra tört életét újjáépítenie!

2. „A házasság csak akkor adhat boldogságot, ha célunk egy és ugyanaz.” (L. Tolsztoj)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Doris Lessing A fű dalol című regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Összegezze a szövegrészlet közvetlen előzményeit! Mutassa be Dicket a regény ismeretében, majd a részlet alapján ismertesse értékrendjét!
- Elemesse a részlet alapján, hogyan éli meg Dick a feleségét, és hogyan önmagát! Vizsgálja meg félelmeit, majd fejtse ki, Ön szerint megalapozottak-e azok!
- Vonatkoztassa a dolgozattípus címet a szereplőkre, majd fejtse ki, Ön szerint melyikük az értékesebb ember!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

